

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LIV. Donatio facta liberis non revocatur per aliorum liberorum supervenientiam, sed dumtaxat in casum inofficiositatis; sicut nec facta in favorem matrimonii proprii, sed tantùm alieni, si facta ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

tum etiam ex eo, quod certa est iuris regula, quod qui potest immisionem prætere non possidens, multo magis eam impedire potest possidens: & qui legitimus est contradicitor non possidens, multo magis contradicitor est possidens. Rot. decis. 197 n. 2. part. 2. in recent. facit Verall. decis. 346. num. 2. & 3. part. 2. Zuchard. ad dist. l. fin. num. 384. in fin. versic. etiam advertit, & num. 393. versic. secundo est advertendum. Roland. conf. 78. num. 27. versic. secundo respondetur, volum. 3.

- 27 Quod autem attinet ad articulos iuris dubios & difficiles, rectè supra dictum est, illos impedire immisionem, & in hoc iudicio non esse admittendos: quia articulus iuris difficilis dicitur requirere altioris indaginem, & ideo in possessorio non est admittendus, nec pertinens. Rot. decis. 520. n. 1. 2. & 3. part. 1. diuersi Dominus Angel. de legit. contradicitor. q. 2. art. 6. n. 296. & de acq. poss. q. 2. n. 154. Pacif. de Saluian. inspect. 2. cap. 2. n. 87. Vnde conclusum fuit, articulos actoris ad petitorium esse reiiciendos, expensis in fine litis reueratis.
- 28 Neque obstat visum fuit quod opponebatur, non plene constare de detractionibus: quia fuit Responsum quod sufficiebat, detractiones esse possibiles; quamvis de illis in effectu non constaret, ut considerauit Rot. decis. 755. n. 2. par. 3. recent. decis. 639. n. 8. part. 1. recent. Addent. ad Ludouil. decis. 206. num. 12. in fin. † Quod etiam locum habet in interdicto Saluiano, Pacif. de Salu. interdict. inspect. 3. cap. 4. n. 308. & 309.
- 30 Secundo non obstat statutum Auenionis, libro 2. rubric. 9. art. 9. quo caueri videtur, omnes articulos indistinctè admittendos esse, saltem cum clausula, *saluo iure impertinentium*. Quia respondetur statutum non loqui de primis & principalibus articulis, sed tantum de secundis continentibus exceptiones, replicationes, aut duplicationes: immò quoad articulos actoris eodem statuto cauetur, dist. rubric. 9. art. 1. quod si actor compareat, & reus proponat exceptiones impediens litis ingressum, detur reo dilatio ad illas probandum: & illis non probatis, procedatur ad litis contestationem: & si reus daret articulos, impeditiuos litis ingressus, articuli reiprius essent admittendi, quam articuli actoris. Rota Auen. decisione 94. num. 1.
- 31 Nec clausula, *saluo iure impertinentium*, apponi debet, quando Iudici constat de impertinentia articulorum. Grauius ad Vestruium in prax. lib. 5. cap. 14. num. 26. post Decium conf. 161. Mylting. lib. 2. obseruat. 90.
- 32 Similiter clausula *iuris & iustitiam*, &c. nec non clausula *omni meliori modo*, appositæ in dictis articulis, suffragari non possunt: quia cum dicti articuli expressis verbis se restringant ad possessorium, suspensio petitorio; clausula illæ nihil possunt operari contra intencionem expressam articulantis: † neque comprehendere petitorium quod fuit suspensum. Menoch. in prax. recuper. poss. ff. numero 17. Sord. confilio 273. num. 23. † Alioquin si sententia proferretur in petitorio suspensio, esset nulla, Vestr. in prax. lib. 4. cap. ult. n. 6. Vanc. de nullit. ex defectu iurisdict. ordin. num. 139. versic. nam si Iudex. † Quia suspensio petitorio, suspenditur iurisdicção Iudicis quoad omnia concernentia petitorium. Pacif. decis. 16. num. 8. Et quamvis sententia feratur super petitorio suspensio, & simul super possessorio; tamen nulla est. Rot. in recent. decis. 141. n. 2. & 4. part. 2.
- 37 Et certum est, stante suspensione non debere admitti probationes ad discolorandum titulum. Pacif. decis. 16. num. 9. Puteus decis. 76. libro 2. † & testes

examinati durante suspensione nihil probant, etiam post revocationem suspensionis. Gabriel. conf. 54. n. 7. volum. 1.

CAPVT LIV.

Donatio facta liberis non revocatur per natiuitatem aliorum liberorum, sed tantum in casum inofficiositatis; sicut nec facta in favorem matrimonii proprii, sed tantum alieni, si facta fuerit de omnibus bonis donatoris, aut notabili illorum quantitate, arbitrio Iudicis, dummodo donator vivens illam se revocare velle declaraverit, cum id facere possit. Eodem modo revocatur donatio, si filium peregrè profectum donator vita functum cogitabat, cum tamen vivus redierit: Et utrum præmissa locum habeant in liberis naturalibus, postea per subsequens matrimonium legitimatis: nam quoad legitimatos per rescriptum Principis, certum est hic non esse in consideratione. Denique utrum donatio transactione firmata revocetur supervenientibus liberis.

SVMMARIVM.

- 1 Donatio facta liberis non revocatur remedio l. si unquam, Cod. de revoc. donat. sed remedio l. si totas, Cod. de inofficioso testamento.
- 2 Donatio facta contemplatione matrimonii, non revocatur per supervenientiam liberorum.
- 3 Intellige ut hoc locum habeat quando donatio fit in contractu proprii matrimonii; secus si alieni.
- 4 Donatio contemplatione matrimonii facta propria nepoti revocari potest ob supervenientiam liberorum.
- 5 Ampliatur, etiamsi donatio facta fuisset contemplatione matrimonii, & favore liberorum ex illa procreandorum.
- 6 Donatio non revocatur ob natiuitatem liberorum, nisi facta fuerit de omnibus bonis donantis, vel illorum parte notabili.
- 7 Que sit pars bonorum notabilis, ad hoc ut donatio revocetur per liberorum natiuitatem; Iudicis arbitrio remittitur.
- 8 Quamvis iustipatronatus non sit pretio æstimabile, tamen illius donatio revocatur ob natiuitatem liberorum.
- 9 Si donator vivens non fuerit conquestus, donatio firma remanet, non obstante supervenientia liberorum.
- 10 Ius agendi ad rescissionem ob natiuitatem liberorum, ex veriori sententia non transmittitur ad heredes, contra Fontanellam.
- 11 Revocatio donationis ex l. si unquam, Cod. de revocand. donat. fit favore patris, qui potest de illis bonis disponere si velit in favorem extraneorum; dummodo filii non defraudentur legitimam.
- 12 Revocatio donationis transmittitur ad heredes, si donator suam voluntatem vivens tacitè vel expresse declaraverit.

- 13 Donatio multò magis irrevocabilis est ex l. si unquam, quando donatarius vidente, & non contradicente donatore, quietè & pacificè bona donata possedit.
- 14 E contra, si donator viuis bona donata possedit, facilius heredes habent ius revocandi donationem ex capite liberorum supernascentium.
- 15 Si donatarius vivo donatore moriatur, facilius revocatur donatio ex capite supervenientium liberorum.
- 16 Donator post natiuitatem liberorum recipiens alimenta à donatario promissa, donationem confirmare videtur.
- 17 Si donator habuit iustum impedimentum declarandi animum suum circa revocationem donationis, liberi supervenientes facilius agere possunt ad illius revocationem.
- 18 Renunciatio dict. l. si unquam, C. de revoc. donat. non nocet renuncianti, si se nullos credebatur probabiliter liberos habiturum, quos tamen deinde suscepit.
- 19 Si donator filium ad remotas regiones profectum mortuum esse credidisset, qui tamen postea supervenerit, donatio revocatur.
- 20 Si donator tempore donationis aliquos habebat liberos, donatio non revocatur ex capite dict. l. si unquam.
- 21 Liberi naturales nati post donationem profunt ad illius revocationem, si postea fuerint legitimati per subsequens matrimonium.
- 22 Liberi naturales ante donationem nati, & postea legitimati per subsequens matrimonium, non sufficiunt ad donationis revocationem, ex sententia Ripa, & aliorum.
- 23 Verior tamen est contraria sententia, quod donatio revocetur per subsequentem legitimacionem naturalium, ante donationem natorum.
- 24 Immo si liberi nati sint ante donationem, siue post; donatio revocatur per supervenientem illorum legitimacionem, iuxta nonnullorum sententiam: contra ea quae dicta sunt n. 21.
- 25 Per supervenientem legitimacionem naturalium liberorum, donationem revocari aliqui tenent indistinctè.
- 26 Legitimati per Principis rescriptum, non habent virtutem faciendi ut donatio revocetur ex l. si unquam.
- 27 Referuntur DD. sententia contraria, & iunge supr. num. 24. & 21.
- 28 Contraria ista & invicem dissidentes Doctorum sententia fœdere distinctionis conciliantur, ut tam in legitimis, quam illegitimis recurratur ad conjecturas, ex quibus colligi possit, donatorem habuisse animum revocandi donationem.
- 29 Si donatio fuerit transactione firmata, utrùm revocetur ob supervenientiam liberorum? Resolvitur negativè, si sit vera transactio; secus si esset donatio & liberalitatis in effectu exercitium, conficto transactionis nomine.
- 30 Non dicitur transactio, sed donatio, quando ex una parte nihil datur, nec recipitur.

Circa materiam revocationis donationis inter vivos propter liberorum supervenientium natiuitatem, ex l. si unquam, Cod. de revocand. donat. multae oriri solent controversiae, quarum praecipuas & magis practicabiles sequentibus conclusionibus exponendas duxi.

Primo igitur concludendum est, quod non est locus dispositioni dict. l. si unquam, quando agitur de donatione facta liberis, sed tantum dum agitur de donatione facta extraneis. Dum enim donatio liberis nascitur facta est, non est querendum de revocatione ob supervenientiam liberorum, cum ad nascituros ipsos donatio referatur. Dum verò jam natis, locus est dispositioni l. si totas, Cod. de inoffic. donation. Et ideo tali casu donatio revocatur tanquam inofficiosa usque ad concurrentiam legitimae filiorum potestae susceptorum, ut explicant DD. in dict. l. si totas, Covarrun. libro 1. variar. resolut. cap. 19. numero 1. Tul. Clar. in §. donatio, quaestione 22. numero 3. & probatur ex verbis dict. l. si unquam, ibi, liberos non habens.

Secundo hoc etiam statuendum est, quod donatio facta in contractu matrimonii, non revocatur per supervenientiam liberorum, cum donator de liberis cogitaverit, dum in ipso matrimonii contractu donavit, qui ad liberorum procreationem institutus est. Tiraquel. ad d. l. si unquam, in praefat. num. 71. Boët. decis. 159. n. 9.

Quod tamen ita intelligendum est, ut procedat, quando donatio facta fuit in contractu proprii matrimonii, in quo donator de liberis ex se procreandis cogitabat; non autem de contractu alieni matrimonii, in quo donator non ad suos, aut ad seipso procreandos, sed ad alienos liberos respectum habuit; tunc enim cessat ratio impeditiva revocationis. Tiraquel. ad d. l. si unquam, in praefat. numero 72. & in verb. donatione largitus, num. 243. Boët. decis. 159. num. 1.

Vnde cum aliàs quidam Boniliensis donationem fecisset nepti in contractu matrimonii ejusdem neptis: Respondi sine dubio illam, ceteris requisitis concurrentibus, esse ex dict. l. si unquam, revocabilem ob supervenientiam liberorum ipsius donatoris. Ranchin. ad Guid. Papae, decis. 145. in fin. Cod. Fabr. lib. 8. tit. 36. de revoc. donat. def. 2. Bereng. ad dict. l. si unquam, in 3. ampliat. ubi dicit illam esse donationem ob occasionem, non ob causam, & bene explicat, & Ampliatur ut procedat, etiam si donatio facta fuisset favore matrimonii & liberorum ex eo procreandorum: nam liberi ex suo proprio capite non habuerunt ius revocandi; quia donatio patri principaliter facta censetur, liberis verò secundariò, quatenus illorum interest patrem habere divitem. Menoch. consilio 286. in fine, & diffusius ostendemus in cap. sequenti.

Tertio non est locus remedio dict. l. si unquam, si donatio non fuerit facta de omnibus bonis donatoris, vel aliqua illorum parte notabili: ut probatur per illum text. ibi, Omnia, vel partem aliquam. Quoniam autem sit pars notabilis, remittitur arbitrio Iudicis qui id declarare debet inspecta qualitate & quantitate bonorum. Tiraquel. in dict. l. si unquam, in verb. omnia, vel partem aliquam, numero 24. Clar. in §. donatio, quaest. 22. numero 15. Menoch. de arbit. ar. cas. 133. num. 1. & 2. Fontan. claus. 5. glof. 8. part. 3. numero 31. Cod. Fabr. lib. 8. tit. 36. def. 9. Cancer. part. 1. capite 8. num. 126. in novis. Non tamen necesse est, ut id quod revocatur sit pretio aestimabile, veluti si agatur de jure patronatus, quod huic revocationi supponitur: ex Tiraquel. in verb. donatione largitus, num. 356.

Quarto cessat etiam remedium dict. l. si donator aliquo tempore post donationem supervixit, eamque revocare vel animum revocandi declarare potuit, & tamen donationem minimè revocavit, seu animum suum circa revocationem non declaravit: hoc enim casu

- casu hæredes ad donationis revocationem ex capite supervenientie liberorum agere non possunt. Tiraq. in d. l. si unquam, in verb. suscepit liberos, num. 211. Jul. Clarus §. donatio, quæst. 23. num. 10. ubi hanc magis communem esse opinionem testatur. † Vnde non debemus amplecti sententiam Fontanelle in contrarium, in tractatu de pact. nuptial. claus. 5. gloss. 8. part. 3. n. 53. & seqq. fol. mihi 118. Contra-
¹⁰ ria enim sententia & verior est & receptior. † Quia revocatio donationis fit favore patris, non favore liberorum: cum pater de bonis donatis etiam in favorem extraneorum, donatione ob supervenientiam liberorum revocari, disponente possit, dummodo liberi non defraudentur legitimâ. Rot. decis. 124.
¹¹ 12 num. 2. part. 1. divers. † Ideo requiritur tacita vel expressa donatoris declaratio circa revocationem donationis. Seraphin. decis. 129. n. 4. & decis. 837. n. 9. & ita disputata in utramque partem quæstione post quindecim DD. ab eo allegatis, concludit Menoch. conf. 994. à n. 28. & de communi etiam testatur Honded. conf. 43. n. 16. vol. 1. & ideo recedendum etiam est ab opinione Noal. in tract. de transmissionib. casu 45. n. 10. cum adversus eum sit communis opinio, ut mox dictum est: Pascal. de patria potest. lib. 2. cap. 8. n. 113. Thesaur. decis. 121.
¹³ 13 Quam quidem sententiam in quodam casu particulari ideo libentius sequutus fui, ex duobus. Primò, quia donatoris erat reus & possessor, quem donator semper durante vita sua per multos annos possidentem viderat, nec unquam conquestus fuerat: quo casu indubitatum est, non admitti hæredes ad petendam revocationem, nisi prævia conquestione seu declaratione donatoris in vita sua: cum ex tali patientia videatur confirmasse quodammodo & approbasse donationem. Rot. decis. 591. n. 5. part. 3. recent. † Si enim donator vivens semper bona possideret, facilius hæredibus jus revocandi concedi censet Ferrer. ad Guid. Pap. decis. 214.
¹⁵ 15 Secundò, quod filius donatoris, quamvis post donationem natus, tamen postea ipso donatore adhuc vivente præmortuus est, quo casu donationem absque difficultate subsistere, testatur Tiraq. ad d. l. si unquam, in verb. suscepit liberos, n. 211.
¹⁶ 16 Accedebat quod agebatur de donatione satis onerosa facta per senem & infirmum, qui continuò à donatio vivens alimenta sibi in contractu donationis promissa receperat, & sic illam tacite approbaverat. Loeu. littera D. n. 22. versic. le neveu. Jul. Clar. in §. donatio, q. 24. num. 5. Menoch. conf. 994. num. 11.
¹⁷ 17 Fatendum tamen est, quod si donator vivens non potuit animum suum circa donationis revocationem declarare propter aliquod legitimum impedimentum, veluti si illicet decessisset, vel propter metum, reverentiam, ignorantiam, aliamve similem justam causam, jus agendi ad revocationem transiret ad hæredes, & in hoc amplectenda est sententia Fontanel. d. claus. 5. gloss. 8. part. 3. n. 68.
¹⁸ 18 Et propterea Respondi aliàs, donationem revocabilem esse per ipsum donatorem, si annorum pondere gravatus non sperabat ad secundas nuptias convolare; quamvis expressè renunciasset beneficio d. l. si unquam, videlicet ratione probabilis credulitatis & ignorantie, propter quam non obstabat renunciatio illius legis, quominus ad donationis revocationem agere posset: ut post Tiraq. & alios tradit Galerat. de renunc. cap. 87. n. 8. vers. quare intellige.
¹⁹ 19 Ex eodem probabilis ignorantie fonte procedit, quod si legitime constet donantem tempore donationis credidisse nullos se habere liberos, utpote qui

filium quem unicum habebat, in bello mortuum esse arbitraretur, tali videlicet communi fama existente, redeunte postea filio, donationem eadem ratione revocare potest, quâ id ageret si novus illi post donationem filius nasceretur. Ripa ad d. l. si unquam, q. 5. Mozz. in tract. de contractibus, cap. de donation. in vir. quomodo annulletur donatio, n. 71.

Quinto loco advertendum est, tunc demum esse locum revocationi donationis ob supervenientiam liberorum, quando donator tempore donationis nullos habebat liberos: si enim tunc liberos habuisset, non est revocationi locus, ut clarè probat text. in d. l. si unquam, ibi: liberos non habens, à contrario sensu. Clar. d. §. donatio, q. 22. n. 3.

In liberis autem naturalibus id locum etiam habet: quia si post donationem nati fuerint, & deinde per subsequens matrimonium legitimati; pater donationem vigore d. l. si unquam, revocare potest: ut docet Rip. in d. l. q. 31. n. 86. & seqq. & 89.

Majus est dubium in natis ante donationem, & postea per subsequens matrimonium legitimatis: nam non propterea jus esse donatori agendi ad revocationem donationis, concludit Rip. in eadem l. d. n. 86. & 89.

Verius tamen est, & receptius, donationem revocari posse propter subsequentem liberorum legitimationem per subsequens matrimonium, ut testatur Boër. decis. 259. n. 12. vers. tamen Baldus. Vbi dicit ita sentire omnes DD. † Idque sive liberi naturales essent nati ante donationem, sive post. Ioan. Baptist. Lup. in tract. de illegit. comment. 4. §. 2. n. 38. atque ita iudicatum fuisse in Senatu Parisiensi, testatur Maynard. lib. 4. cap. 13. ante finem, versic. toutefois c'est contre, Bereng. Fernand. ad dict. leg. si unquam, num. 9. versic. sed quid si fuerit legitimatus. Autum. ad dict. leg. in princip. versic. un frere ayant des bastards.

Et generaliter per supervenientem naturalium legitimationem concludunt DD. donationem revocari. Peregr. de fideicom. art. 24. n. 7. Ozalc. decis. 121. incip. Quintus articulus, n. 5. Cald. de nominat. emphyteus. quæst. 13. n. 56. Paul. Emil. Gall. de except. rit. 4. except. 4. part. 2. num. 24. fol. 316. Barbosa in cap. tanta 6. num. 29. qui filii sunt legitimi.

Dixi de legitimatis per subsequens matrimonium; nam legitimati per Principis scriptum, regulariter non faciunt, ut donatio ex beneficio legis si unquam, revocari possit: ut explicat Lup. in dict. tract. de illegit. comment. 4. §. 2. n. 39. 40. & 41.

Cæterum ad evitandam omnem dubitationem quaeritur, an possit hoc casu ex sententia contraria Ripæ dict. n. 86. de qua etiam agit Covar. in tract. de sponsal. p. 2. cap. 8. §. 2. n. 36.

Ideo considerari poterit hoc casu juxta distinctionem Castrenf. conf. 435. in 3. dubio, vol. 2. utrum extent probabiles conjecturæ, ex quibus colligi possit donantem motum fuisse ad donandum ob carentiam liberorum; veluti si uxorem habuisset tunc sterilem, quæ postea obiisset, & ipse post uxoris obitum liberos suscepisset ex alia muliere, aliisve similibus de causis, & hoc casu certum est, donationis ex l. si unquam, revocationi locum esse: secus cessantibus conjecturis. Quam etiam distinctionem in terminis liberorum illegitimorum postea legitimatorum, sequitur Tiraq. in d. l. si unquam, in verb. suscepit liberos, num. 95. vers. secundò intelligas. Mynsing. centur. 5. observat. 64. n. 5. Tusch. in verb. donatio, conclus. 712. n. 51.

Sextò quid dicendum, si donatio, post institutam

L super

super ejus validitate disceptationem, fuerit transactio firmata; utrum hoc casu revocationi sit obnoxia ex capite supervenientium liberorum? Respondetur esse distinguendum: nam si sub nomine transactionis fuerit donatio in effectu, verius est revocari posse; sed si vera sit transactio, erit irrevocabilis, etiam si donatori liberi superveniant. Alciat. conf. 80. Haredum, n. 10. lib. 8. Menoch. conf. 994. n. 7. vers. secunda, & n. 8. qui loquitur in casu, in quo transactio facta fuerat ex causa onerosa: quia donatarius promiserat donatorem alere, & aliqua illius debita persolvere: ¶ necesse igitur est, ut aliquo dato vel tento transactio facta fuerit. J. transactio nullo dato, Cod. de transact. Rip. in d. l. si unquam, n. 26. & 27. vers. secunda declaratio. Bertrand. consil. 20. num. 4. vol. 1. part. 2. Tiraq. in verb. donatione largitus, n. 136. & 140. vers. que omnia velim intelligas, & n. 81. & 82.

CAPVT LV.

Donatio facta filio in contractu matrimonii contemplatione ejusdem matrimonii, & liberorum ex illo procreandorum, utrum acquiratur liberis tanquam liberis, vel tanquam hæredibus, & utrum pater possit de illis bonis disponere, & illa suis creditoribus obligare. Suorum nomine qui contineantur, tam in contractibus, quam in ultimis voluntatibus. Quæ sit differentia inter donationem quæ fit filio, & suis; & illam quæ fit filio stipulanti pro se, & suis. Quæ sit natura donationis factæ contemplatione matrimonii: utrum filius debeat esse hæres actu, vel habitu, ut succedat in bonis sic donatis: Et quomodo valeat argumentum à contrario sensu, si donator in certum casum sibi reservaverit jus reversionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Bona patri donata contemplatione matrimonii, respectu nepotum dicuntur adventitia.
- 2 Donatio facta contemplatione liberorum nasciturorum, videtur jus dare liberis irrevocabiliter.
- 3 Quando concessio facta fuit patri, & filiis, censentur due concessiones in una occultate.
- 4 Pater filiis in bonis, quæ ipsis donata fuerint, præjudicare non potest.
- 5 In donatione facta per patrem filio, & suis, ius irrevocabile acquiritur liberis.
- 6 Clausula, pro se & suis, comprehendit etiam hæredes extraneos, quando concessio facta fuit in contractu.
- 7 In donationibus quæ fiunt filiis per parentes, maxime in capitulis matrimonialibus, dictio suorum, debet intelligi prout in testamentis.
- 8 Nomen, suorum, in testamentis comprehendit hæredes sanguinis, nempe descendentes per prius, & collaterales per posterius.
- 9 Donationes quæ fiunt in contractu matrimonii, sunt pars ipsius contractus, & sunt irrevocabiles sicut matrimonium.

- 10 Donationes matrimoniales censentur prius contractæ inter affines amborum coniugum, & inter sponsos aliquin non contracturos.
- 11 Pater non potest præiudicare uxori & liberis in bonis matrimonii contemplatione sibi donatis. Intellige ut infra, n. 34.
- 12 Liberi in conditione positi, præcipue sub qualitate masculinitatis, censentur dispositi vocati. Contr. num. 35.
- 13 In questione utrum ius quæsum fuerit liberis tanquam liberis, vel tanquam hæredibus, si verba dispositionis aequaliter respiciant patrem & filios, censetur quæsum ius illis tanquam liberis: veluti si dictum fuerit, dono filio, & suis, vel filio, & ejus liberis: sed si verba dispositionis principaliter dirigantur ad patrem, & per reflexionem ad filium, ut si dictum fuerit, dono filio stipulanti pro se, & suis; multo magis si dictum sit pro hæredibus quibuscunque, filiis ius queritur tanquam hæredibus, non tanquam filiis.
- 14 Intellige ut procedat in materia transitoria ad hæredes: quid in non transitoria, numero 16.
- 15 In dubio stipulatio censeri debet facta filiis, tanquam hæredibus.
- 16 Stipulatio pro filiis uti hæredibus est utilior patri, etiam in materia non transitoria ad hæredes.
- 17 Utilitas liberorum est secundaria, & minus principaliter consideranda in donatione facta contemplatione matrimonii, & favore liberorum.
- 18 Utilitas liberorum in eo consistit, ut patrem habeant divitem, cui succedere possint.
- 19 In materia transitoria ad hæredes quando agitur de filiis nascituris, semper in dubio stipulatio censetur facta liberis tanquam hæredibus.
- 20 Quando pater stipulatur pro se, & suis hæredibus, & successoribus quibuscunque, argumentum est evidens exclusionis fideicommissi super bonis donatis: ut Rota Romana indicavit in causa sancti Tronqueti.
- 21 Stipulatio pro se, & hæredibus quibuscunque, acquirit ius liberis tanquam hæredibus, non obstante expressione masculinitatis.
- 22 Stante dicta clausula, oportet filium esse heredem immediatum, vel immediatum primi acquireris.
- 23 Quando in contractu requiritur qualitas hereditaria, illa debet intervenire actu; nec sufficit quod sit hæres habitu.
- 24 Liberorum consideratio est remota in donationibus matrimonialibus.
- 25 Donatio acquiritur donatario, & non illi cuius contemplatione donatum est.
- 26 Verba illa, favore liberorum, continent causam impulsivam non scilicet.
- 27 Eadem verba continent demonstrationem, non dispositionem.
- 28 Si pater donans voluisset bona iure substitutionis ad suos nepotes devenire, illud expressisset.
- 29 Sinistros eventus nemo considerare præsumitur, maxime quando agitur de providendo tertiis personis.
- 30 Utrum donatione facta contemplatione matrimonii, matrimonium dicatur causa impulsiva, vel finalis.